

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 462/2024-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej IN FORO – AYRUMYAN advokátska kancelária s. r. o., Uhrova 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-17C/4/2018 po právoplatnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 339/2022 z 25. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-17C/4/2018 po právoplatnosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 339/2022 z 25. augusta 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV sa **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-17C/4/2018 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nález.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nález.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 462/2024 z 3. septembra 2024 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky, doručenú ústavnému súdu elektronickou formou 25. júna 2024, a to v časti, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-17C/4/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“), a to v období po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 339/2022 z 25. augusta 2022 (ďalej aj „nález ústavného súdu“), t. j. v období po 6. septembri 2022. Vo zvyšnej časti namietajúcej porušenie označeného základného práva do právoplatnosti nálezú ústavného súdu ústavnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú z dôvodu prekážky *res iudicata*. Sťažovateľka súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou okresnému súdu 7. februára 2018 domáha proti žalovanému zaplata 13 277,57 eur s príslušenstvom, ktoré mu poskytla na základe zmluvy o pôžičke z 5. decembra 2007. Podľa sťažovateľky k zbytočným prietahom dochádza aj po tom, ako ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 339/2022 z 25. augusta 2022 vyslovil porušenie jej práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a okresnému súdu uložil príkaz konať, keďže po uskutočnení posledného súdneho pojednávania (21. apríl 2023, pozn.) okresný súd ďalší termín odročil na neurčito, v napadnutom konaní nevykonal plánovanú konfrontáciu znalcov a ich znaleckých posudkov, zákonná sudkyňa bola preložená na Okresný súd Malacky, a tak ku dňu podania ústavnej sťažnosti v prejednávanej veci nebolo rozhodnuté. Mestský súd zároveň nereagoval ani na jej žiadosť o rozhodnutie a nariadenie termínu súdneho pojednávania podanú 28. februára 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Podľa sťažovateľky sa predmet napadnutého konania nevyznačuje právnou ani skutkovou zložitou, k vzniku prietáhov neprispela a tieto sú spôsobené najmä postupom a nečinnosťou mestského súdu. Na podklade uvedeného odôvodnila zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. S odkazom na chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní predsedníčka mestského súdu konštatovala, že zo strany vtedajšieho okresného súdu došlo v období od 23. mája 2023 do 28. októbra 2024 k súdnym prietahom, a to z objektívnych dôvodov spočívajúcich v zmene zákonných sudcov (26. júna 2023 a 13. marca 2024, pozn.), pričom po oboznámení sa s prejednanou vecou nová zákonná sudkyňa nariadila bezodkladne termín súdneho pojednávania na 11. február 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd zotrváva už na skôr vyslovenom posúdení predmetu napadnutého konania (bod 13 nálezu ústavného súdu, pozn.), keď konania o zaplatenie peňažnej sumy patria do bežnej agendy všeobecných súdov, avšak dĺžku napadnutého konania ovplyvnilo znalecké dokazovanie, ako aj potreba odstraňovania rozporov vzniknutých medzi znaleckým posudkom vypracovaným súdom ustanoveným znalcom a súkromným znaleckým posudkom predloženým žalovaným. V správaní sťažovateľky ústavný súd nezistil skutočnosti vedúce k vzniku zbytočných prietáhov.

9. Bez potreby podrobnejších analýz uskutočnených procesných úkonov je pre ústavný súd podstatné, že aj keď po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu ústavného súdu ešte okresný súd v napadnutom konaní postupoval plynule a vykonával úkony spojené so znaleckým dokazovaním, obdobie vzniku zbytočných prietáhov nastalo v súvislosti s prechodom súdnej agendy na mestský súd, keď po pridelení právnej veci sťažovateľky novej zákonnej sudkyňi 26. júna 2023 (dátum pridelenia vyplýva len z vyjadrenia mestského súdu, pozn.) sa v napadnutom konaní nevykonali žiadny úkon a po takmer deviatich mesiacoch bola 13. marca 2024 prejednávaná vec pridelená ďalšej zákonnej sudkyňi, ktorá po siedmich mesiacoch 29. októbra 2024 vydala pokyn na telefonické kontaktovanie znalcov, a to na účel zistenia ich možnosti zúčastniť sa súdneho pojednávania, ktoré 4. novembra 2024 nariadila na 11. február 2025. V tomto kontexte sa preto nemožno stotožniť s argumentáciou mestského súdu o vzniku zbytočných prietáhov zavinených postupom okresného súdu, keďže obdobie absolútnej nečinnosti v trvaní viac ako jedného roka a štyroch mesiacov (od 26. júna 2023 do 29. októbra 2024, pozn.) sa vyskytlo práve v čase, keď súdnym spisom disponoval už mestský súd.

10. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

11. Keďže mestský súd nereflektoval na príkaz konať uložený predtým okresnému súdu a v napadnutom konaní nebolo právoplatné rozhodnuté, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

12. Sťažovateľka sa domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 2 000 eur. Vzhľadom na zistenú nečinnosť mestského súdu, uložený príkaz konať, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, primárne absenciu právoplatného rozhodnutia aj vzhľadom na už skorším nálezom konštatované zbytočné prietahy v napadnutom konaní, majúc na pamäti, že cieľom priznania finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie 1 000 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

13. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2024 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 343,25 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 13,73 eur, t. j. spolu 713,96 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o 142,79 eur, pretože aj keď právny zástupca sťažovateľky sám nepreukázal skutočnosť, že je platiteľom tejto nepriamej dane, ústavný súd vlastnou činnosťou a vo verejnosti dostupnom zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH, vedenom finančnou správou Slovenskej republiky, zistil, že právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH, pričom k vyhľadávacej činnosti pristúpil vzhľadom na priznanie DPH k trovám konania v predchádzajúcom náleze ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu